

ESPAD 2011

Svenska elevers drogvanor i ett europeiskt perspektiv

Ulf Guttormsson
ulf.guttormsson@can.se

Björn Hibell
bjorn.hibell@can.se

31 maj 2012

Bakgrund

- Svenska skolundersökningar sedan 1971
- Önskemål om jämförbara data i andra länder
- Initierat av CAN...
- ... i samarbete med Pompidougruppen vid Europarådet
- Koordinerat av CAN – finansierat av Socialdepartementet

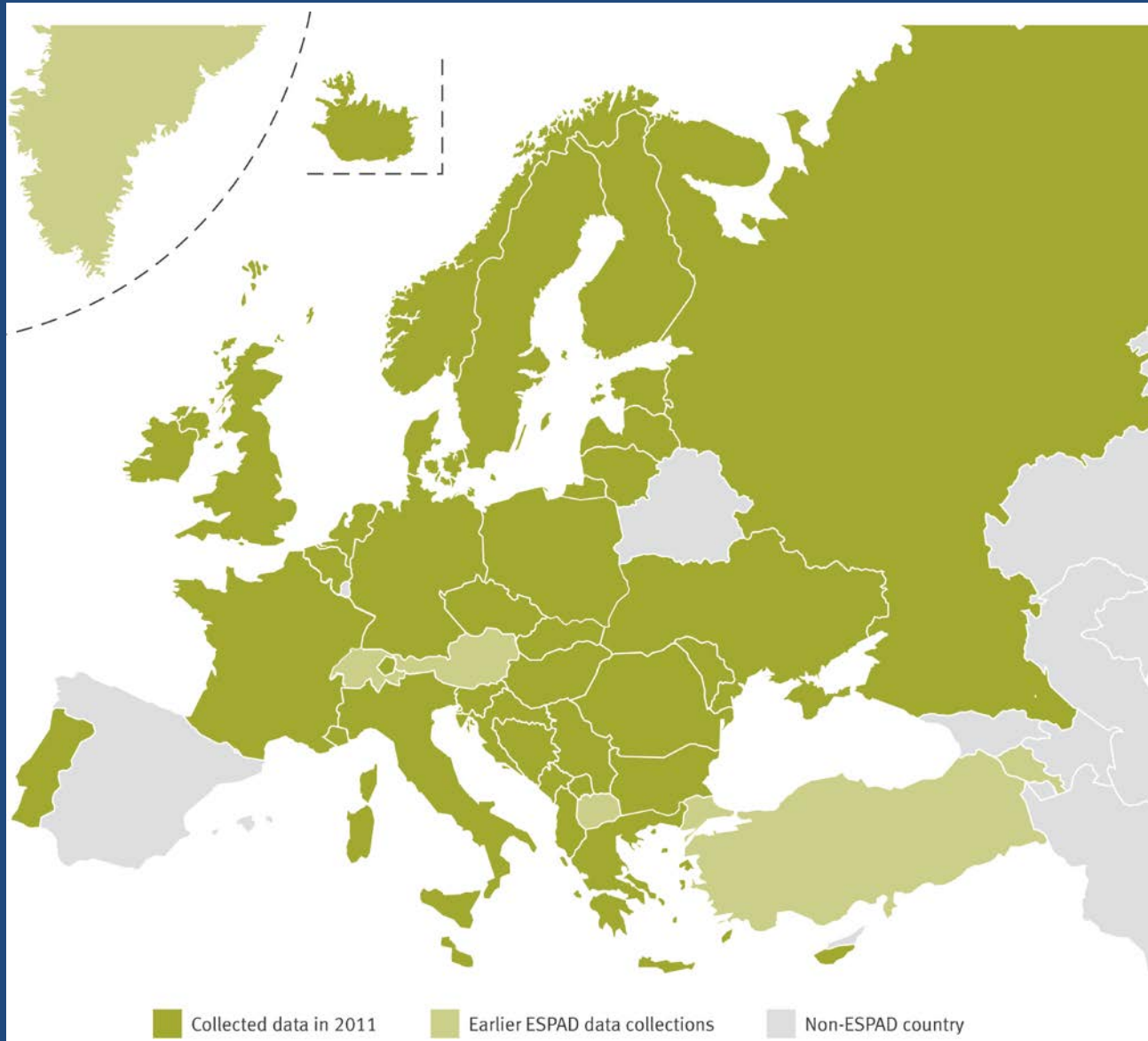
Några fakta

- Elever som fyller 16 år under undersökningsåret
- Databaser 1995, 1999, 2003, 2007 och 2011
- Riksrepresentativa urval av klasser
- Nationella urval utom i Belgien, Ryssland, Tyskland
- Nästan 105 000 europeiska elever 2011
- Nyckelord: Standardisering

Datinsamling 2011

- Datinsamling: 39 länder
- I rapporten: 36 länder
- Nya länder 2011
 - Albanien
 - Kosovo (under UNSCR 1244)
 - Liechtenstein

ESPAD-länder

Internationella samarbetsparter

- EMCDDA i Lissabon
- Pompidougruppen vid Europarådet
- Enskilda forskare och deras institutioner

Finansiering av datainsamling

- Varje land betalar sina egna kostnader
- Svenska undersökningen finansierad av
 - Socialdepartementet
 - Systembolagets råd för alkoholforskning (SRA)
 - CAN

Strategi: Standardisering

- Målgrupp
- Slumpmässiga urval av klasser
- Basformulär
- Databas i skolan
- Databasprotokoll
- Tidpunkten för databaseringen
- Gemensam databas
- Anonymitet

Syften

- Tillgång till jämförbara data om europeiska skolelevers drogvanor
- Inkludera så många europeiska länder som möjligt
- Studera trender
 - Enskilda länder
 - Grupper av länder
 - Europa
- Incitament för drogpreventiva insatser för ungdomar
- Bidrag till utvärderingarna av
 - EUs "Drugs Strategy"
 - EUs "Strategy on Alcohol"
 - WHO's "Global Alcohol Strategy"
- Databaserna används för forskning

Metodologiska slutsatser

- Begränsade metodproblem
- Sannolikt en viss underrapportering
- Underrapporteringen varierar något mellan länder, men...
- ... påverkar inte huvudresultaten med stora skillnader mellan länder
- Små skillnader skall tolkas försiktigt

The 2011 ESPAD Report

Substance Use Among Students in 36 European Countries

ESPAD

Björn Hibell, Ulf Guttormsson, Salmé Ahlström,
Olga Balakireva, Thoroddur Bjarnason, Anna Kokkevi, Ludwig Kraus

C.A.N.

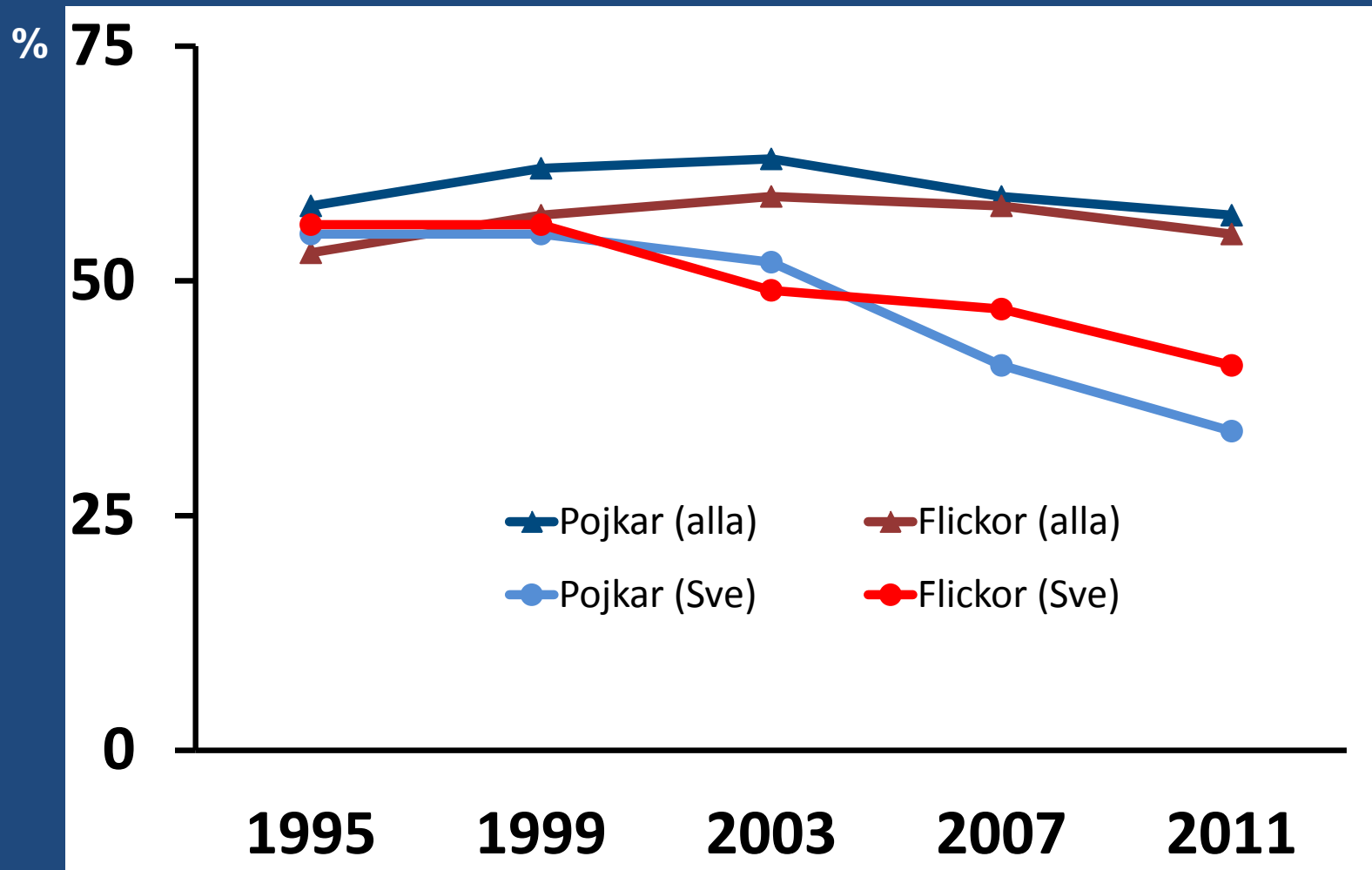
Rapporten kan
laddas ner på:

www.espad.org

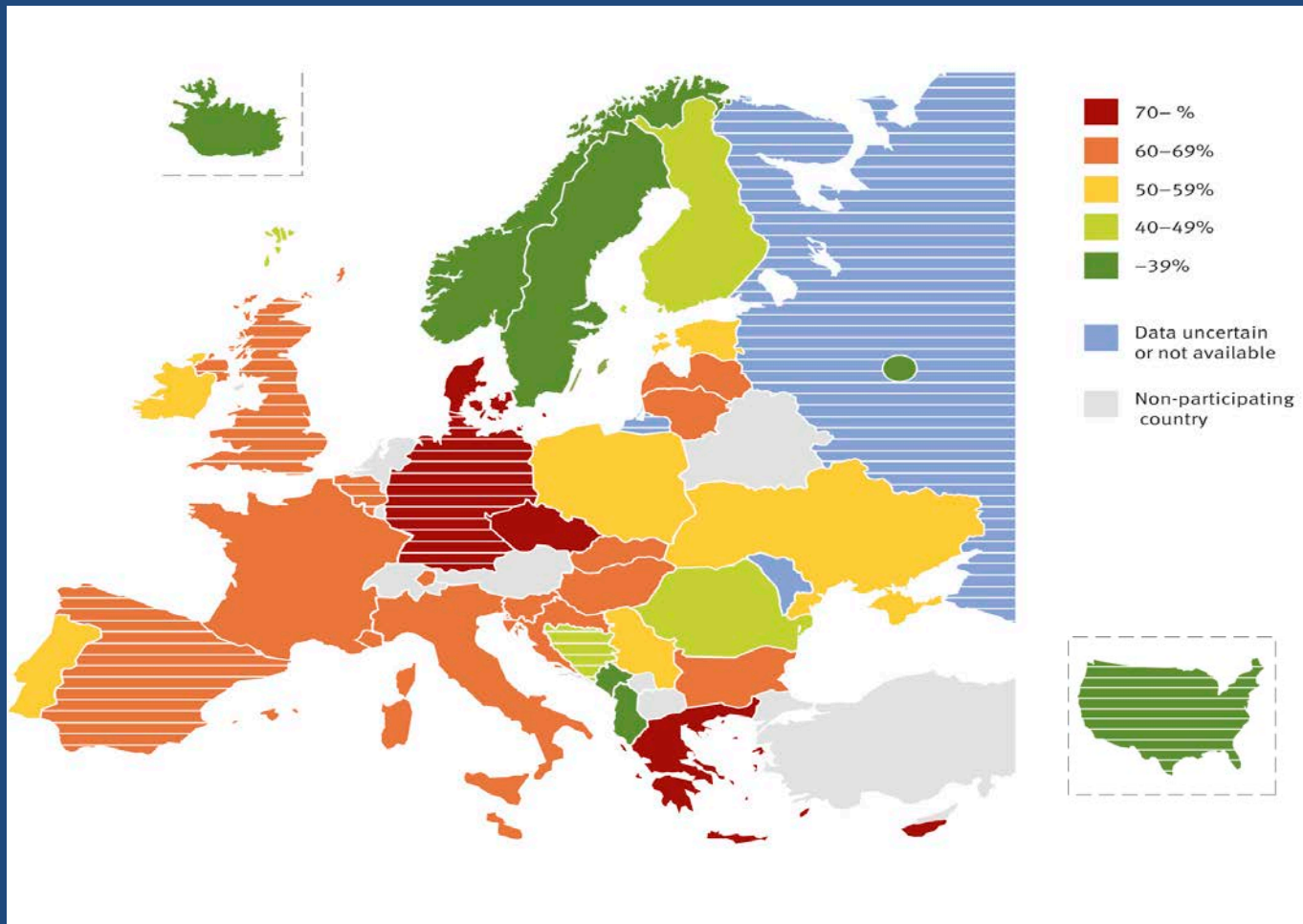
och

www.can.se

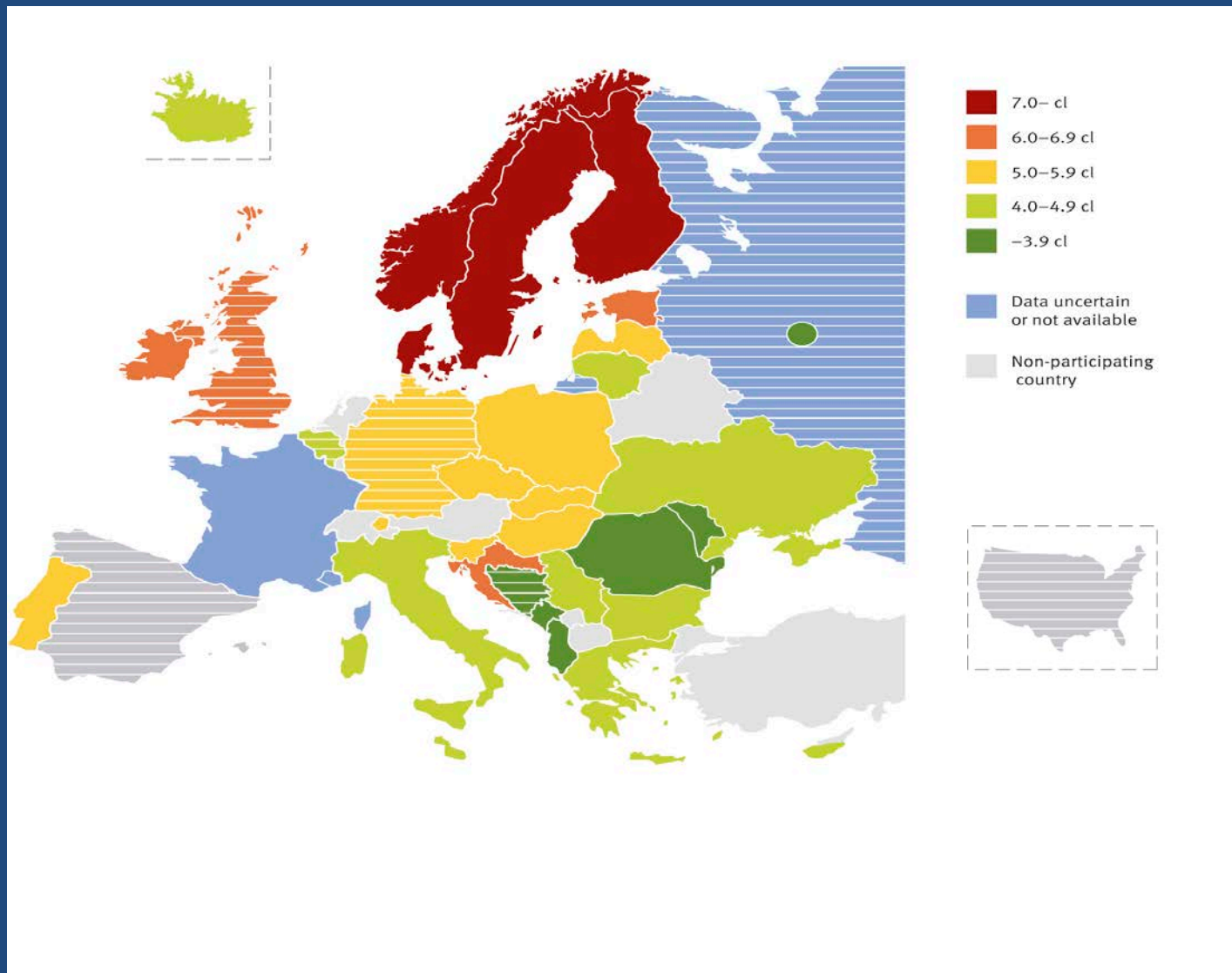
Druckit alkohol de senaste 30 dagarna efter kön. 1995-2011. Procent. (Genomsnitt för 18 länder)

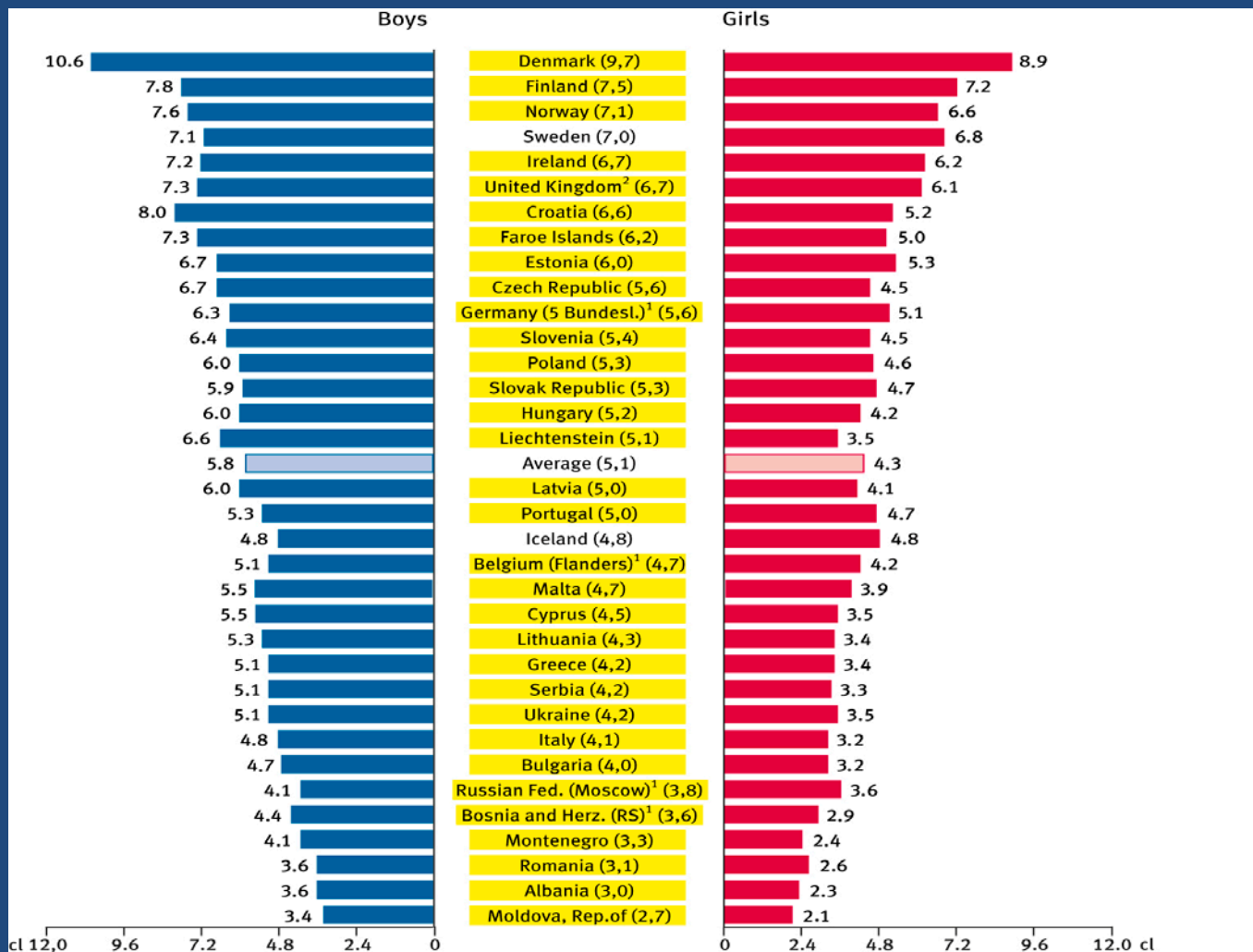
Druckit alkohol de senaste 30 dagarna. 2011. Procent.

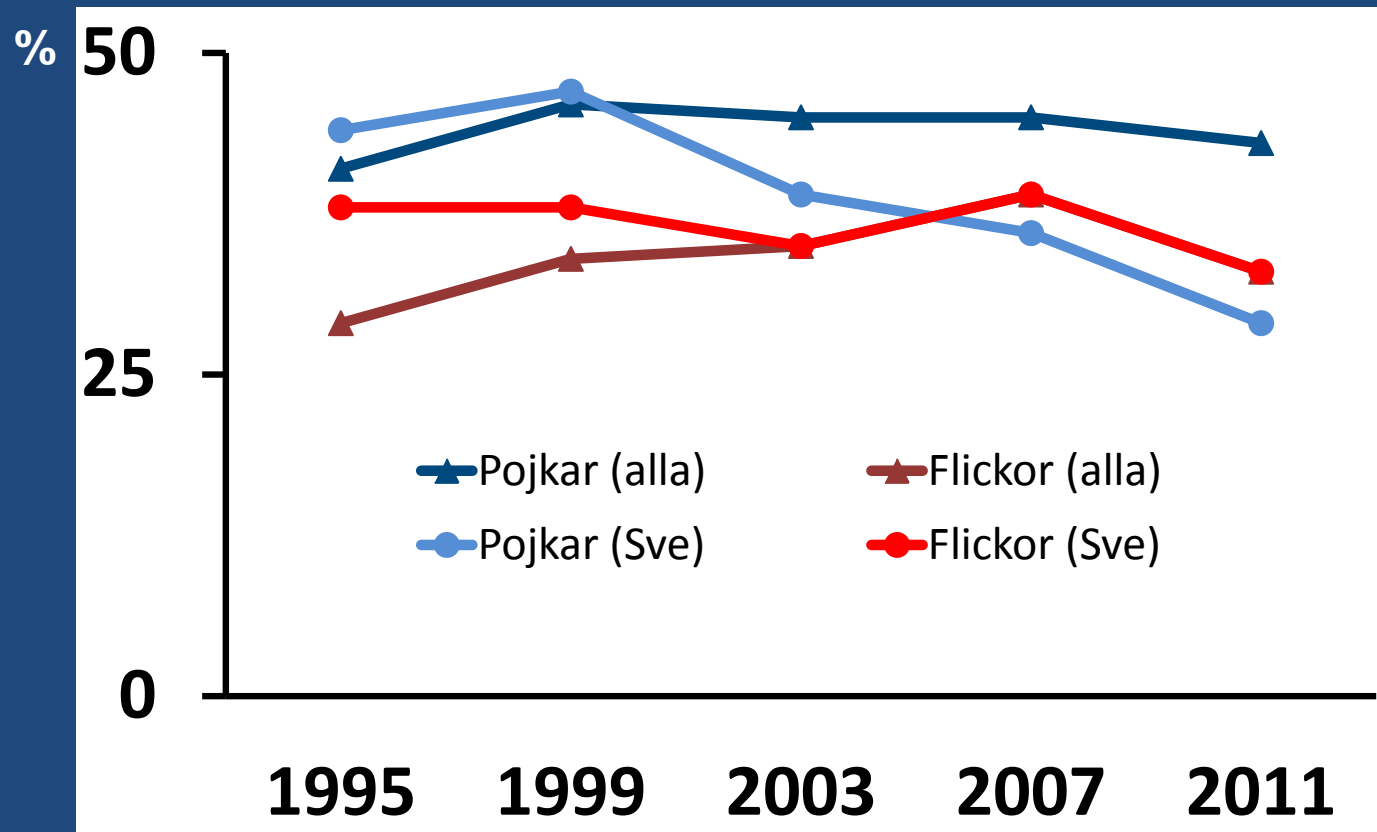
Beräknad genomsnittlig alkoholkonsumtion senaste konsumtionsdagen. 2011. Centiliter alkohol 100%.

Beräknad genomsnittlig alkoholkonsumtion senaste konsumtionsdagen efter kön. 2011. Centiliter alkohol 100%. .

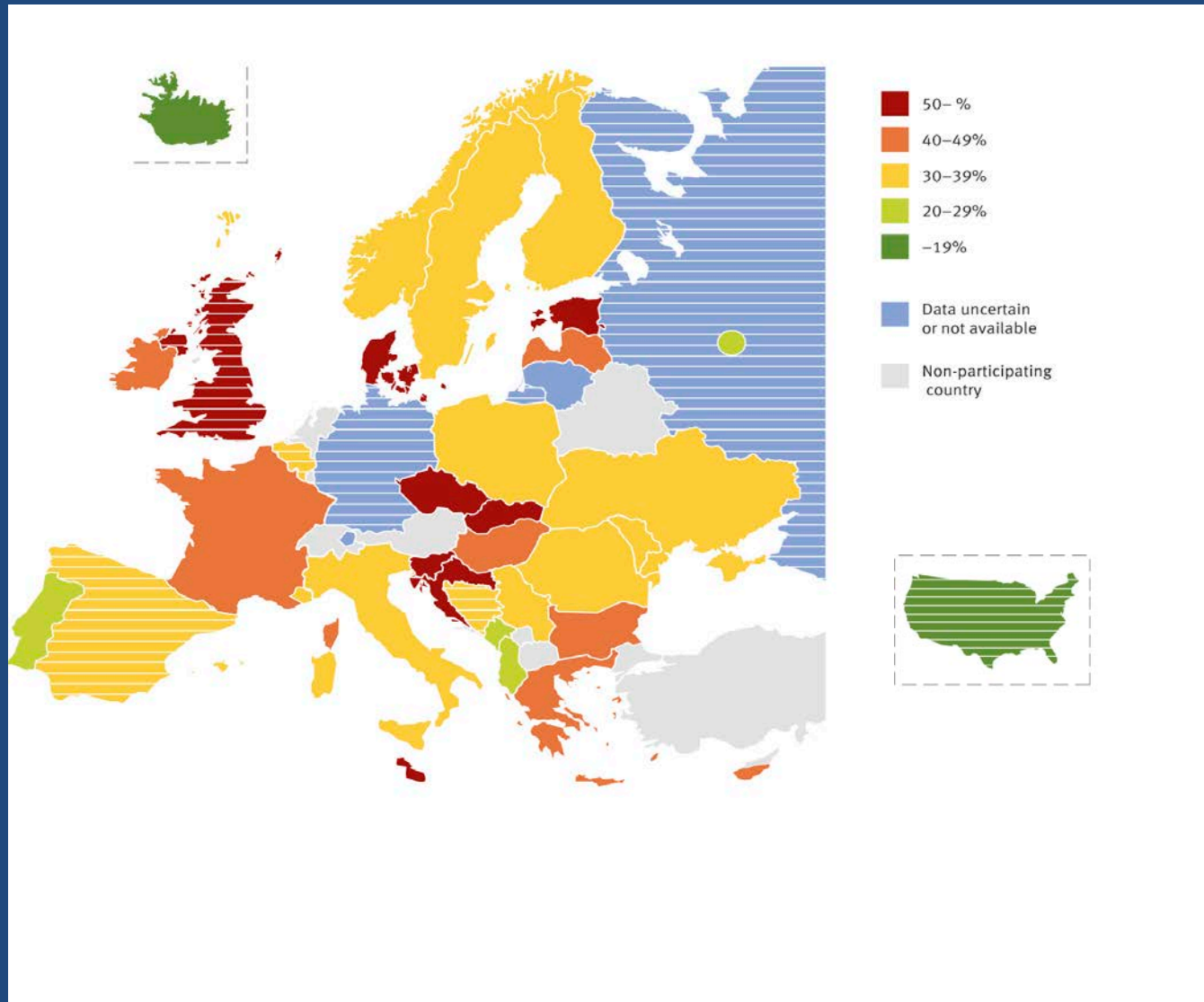

Druckit fem drinkar eller mer vid ett tillfälle under de senaste 30 dagarna efter kön. 1995-2011. Procent. (Genomsnitt för 14 länder)

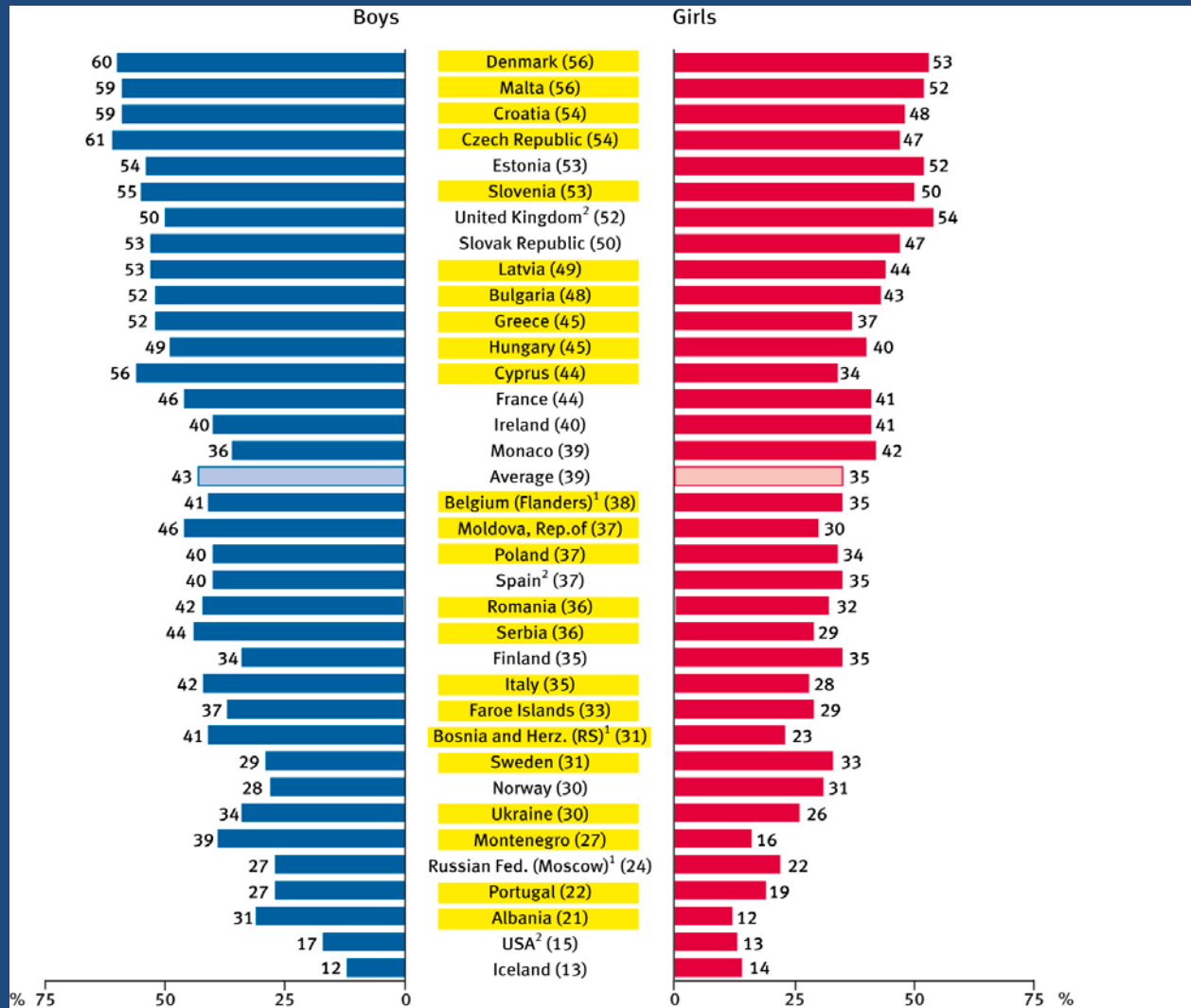
a) "A 'drink' is a glass/bottle/can of beer (ca 50 cl), a glass/bottle/can of cider (ca 50 cl), 2 glasses/bottles of alcopops (ca 50 cl), a glass of wine (ca 15 cl), a glass of spirits (ca 5 cl) or a mixed drink."

Druckit fem drinkar eller mer vid ett tillfälle de senaste 30 dagarna. 2011. Procent.

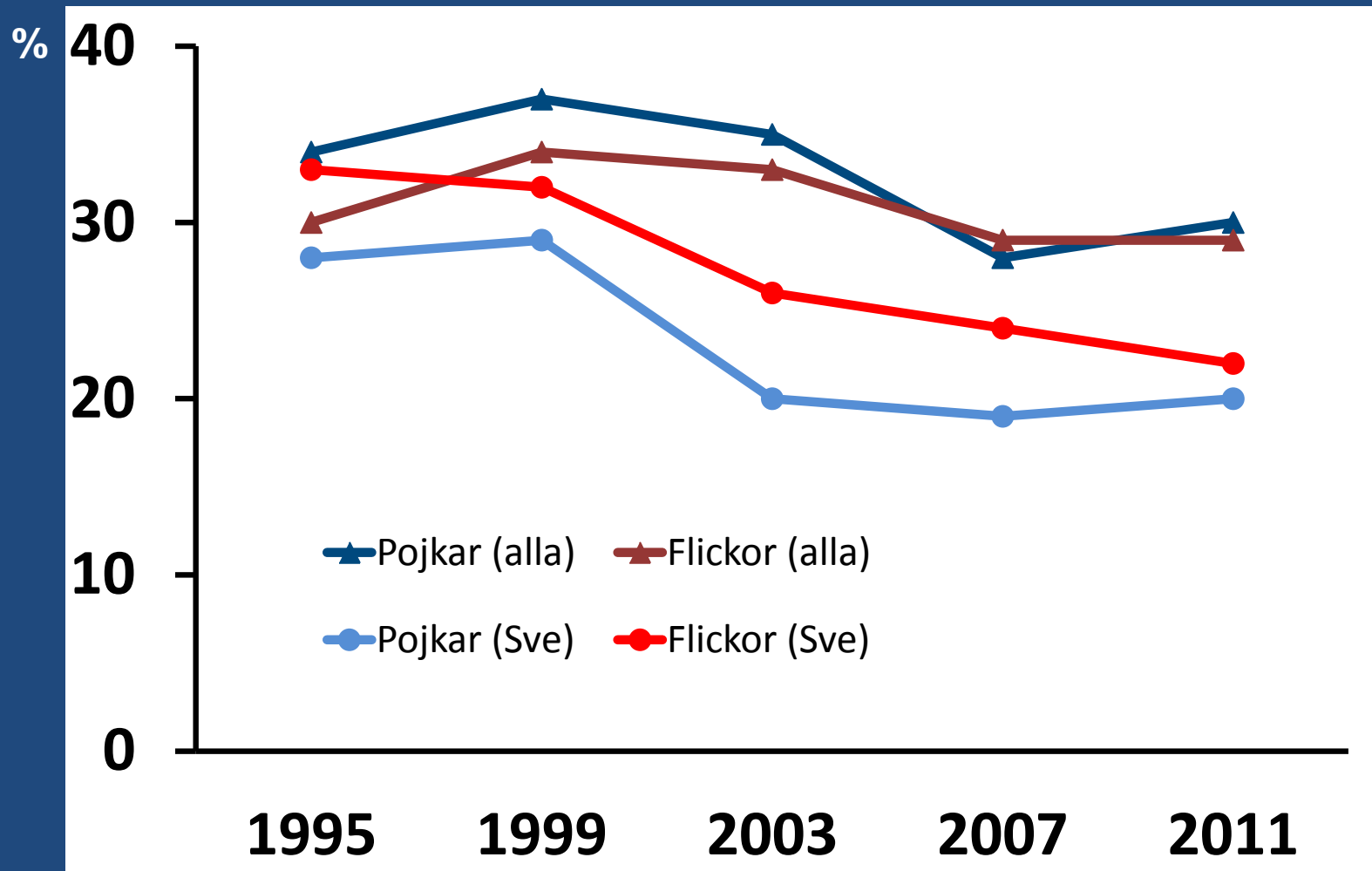
a) "A 'drink' is a glass/bottle/can of beer (ca 50 cl), a glass/bottle/ can of cider (ca 50 cl), 2 glasses/bottles of alcopops (ca 50 cl), a glass of wine (ca 15 cl), a glass of spirits (ca 5 cl) or a mixed drink."

Druckit fem drinkar eller mer vid ett tillfälle de senaste 30 dagarna efter kön. 2011. Procent.

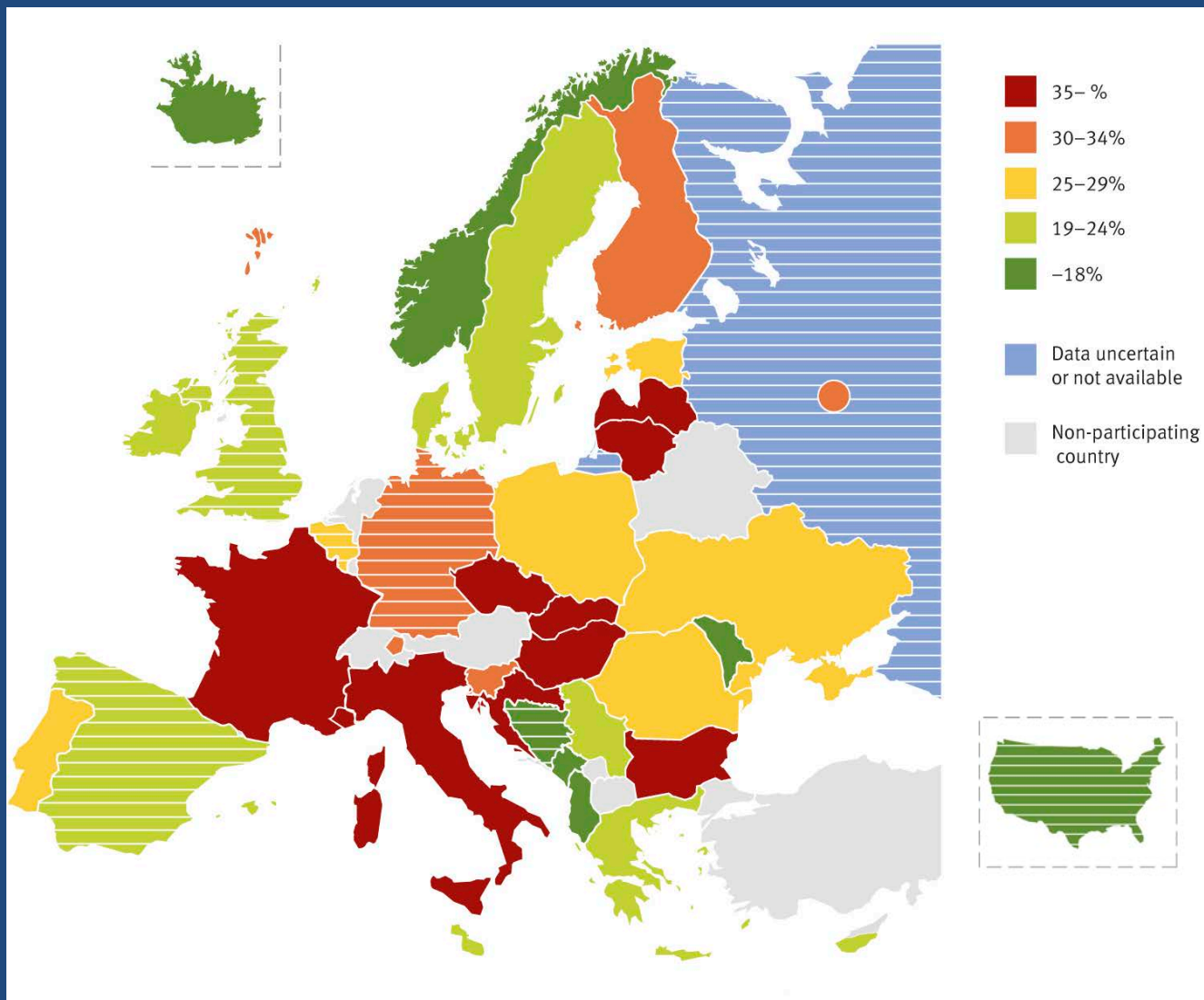

a) "A 'drink' is a glass/bottle/can of beer (ca 50 cl), a glass/bottle/ can of cider (ca 50 cl), 2 glasses/bottles of alcopops (ca 50 cl), a glass of wine (ca 15 cl), a glass of spirits (ca 5 cl) or a mixed drink."

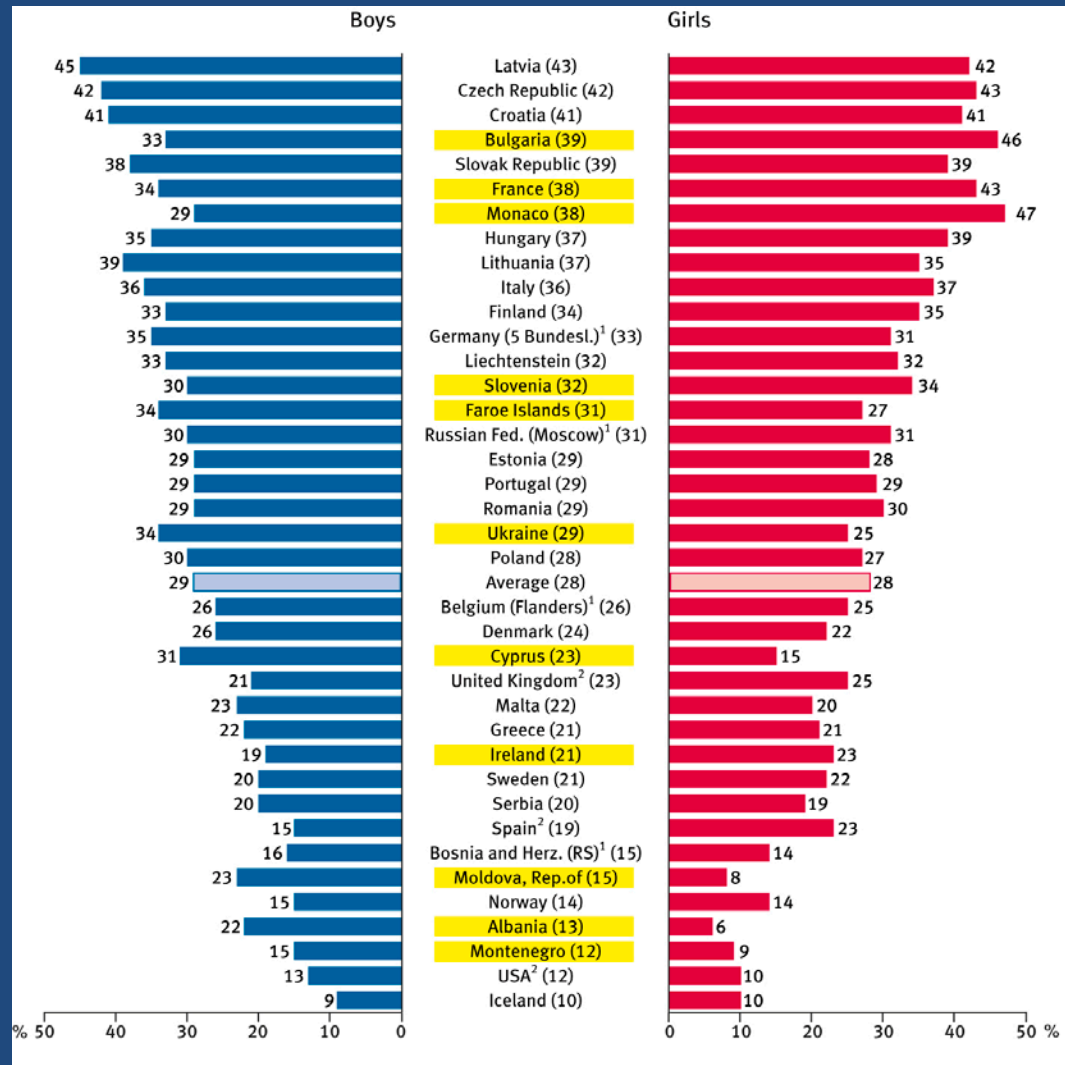
Rökt cigaretter de senaste 30 dagarna efter kön. 1995-2011. Procent. (Genomsnitt för 19 länder)

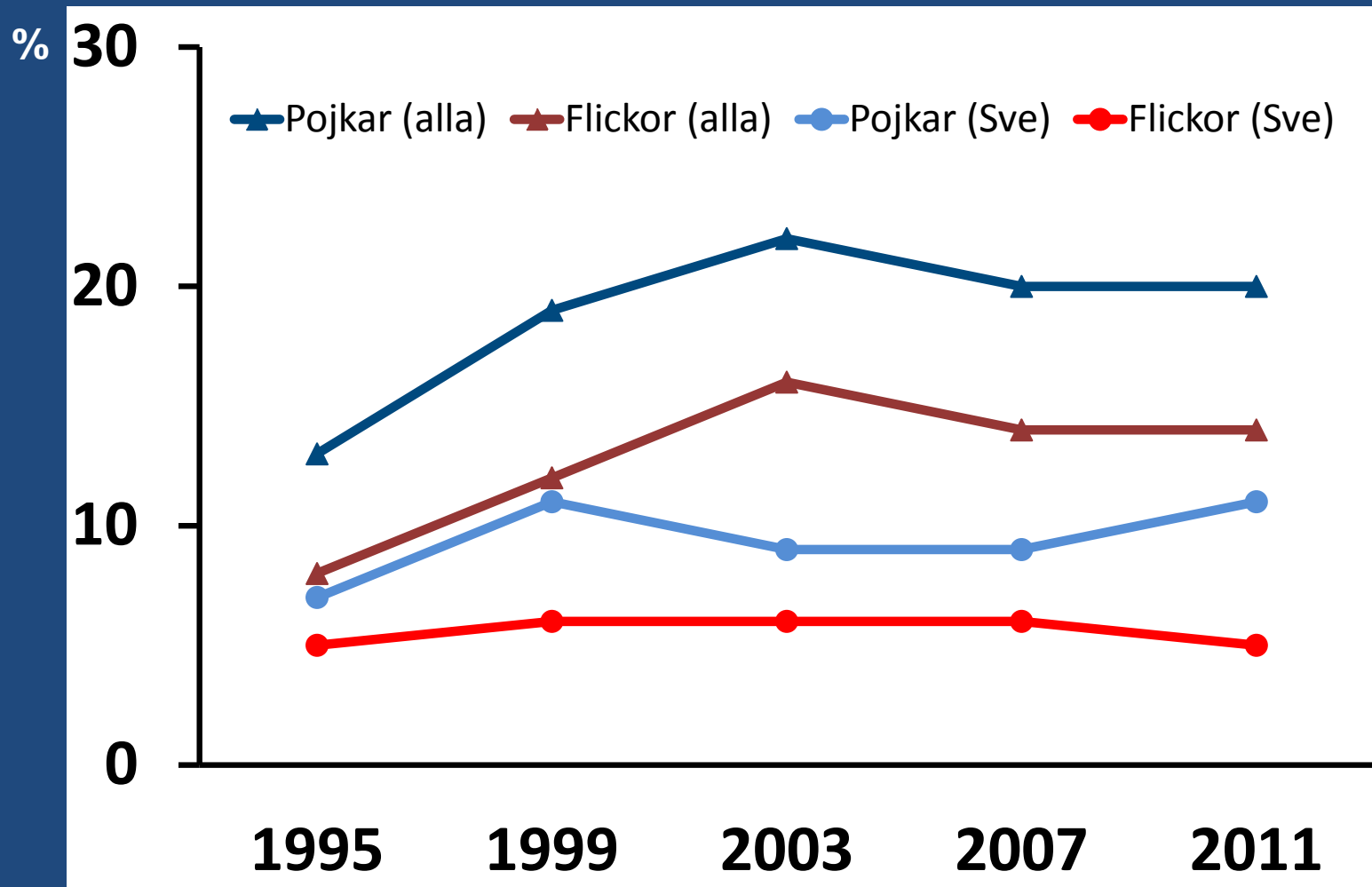
Rökt cigaretter de senaste 30 dagarna. 2011. Procent.

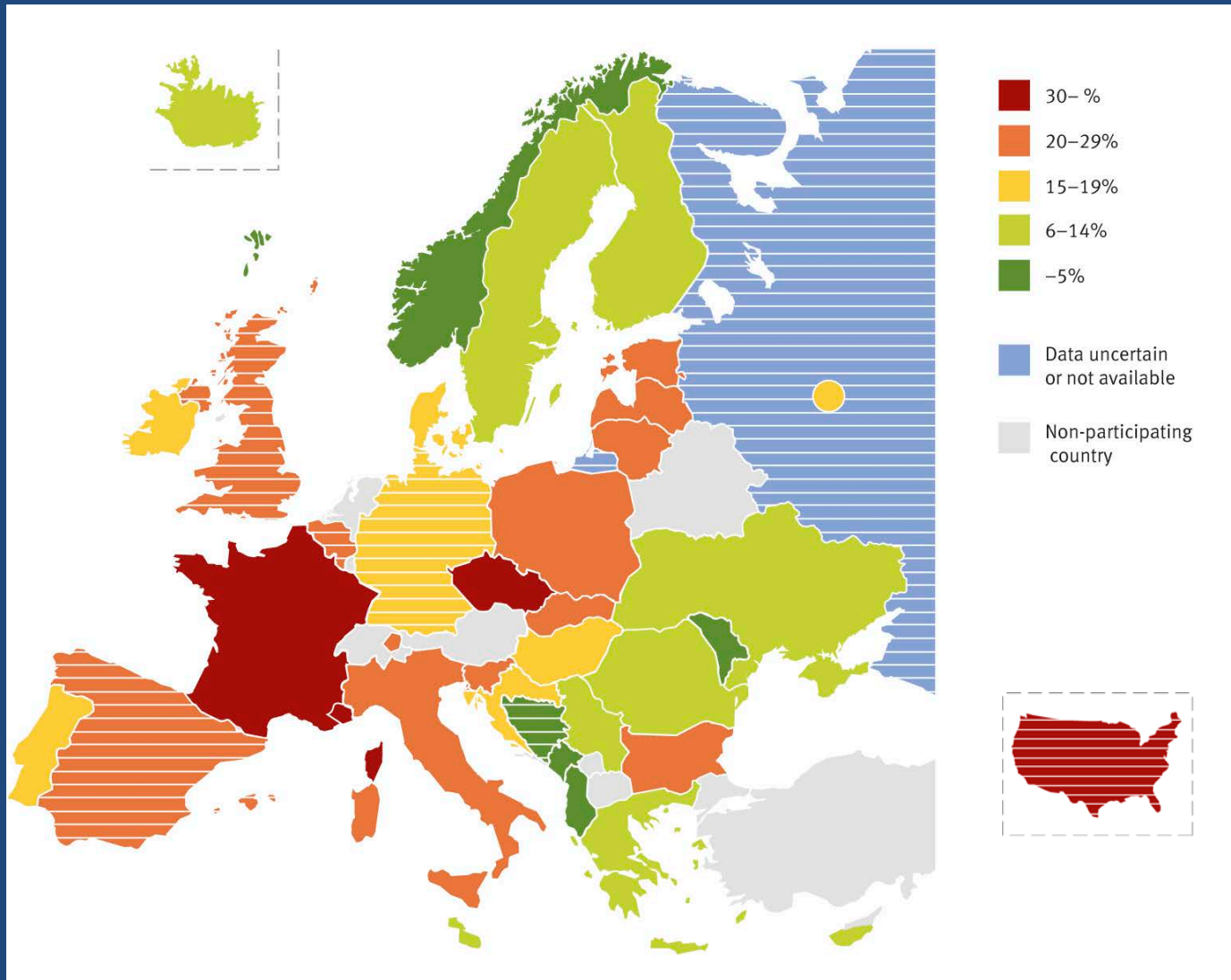
Rökt cigaretter de senaste 30 dagarna efter kön. 2011. Procent.

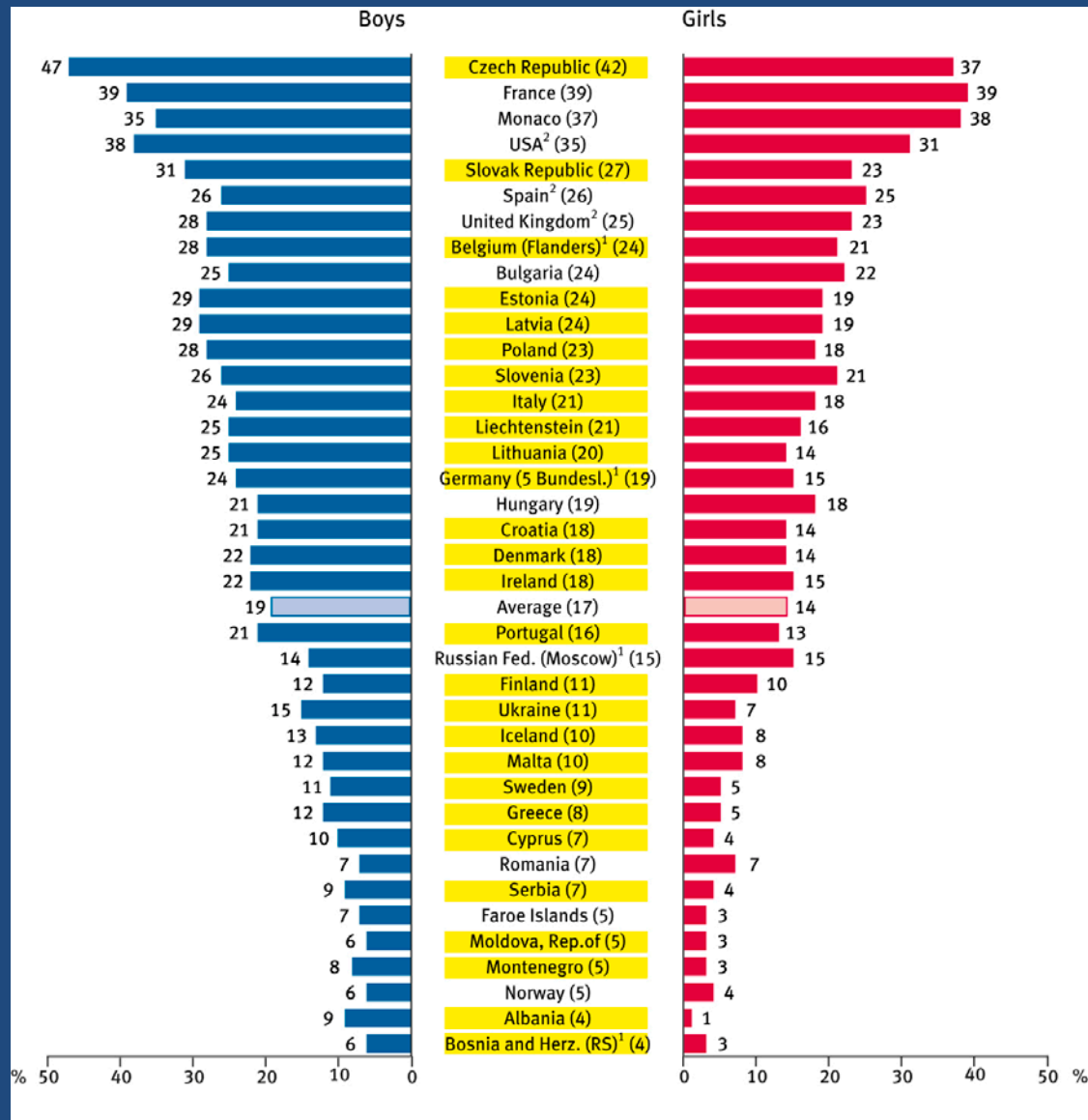
Använt cannabis efter kön. 1995-2011. Procent. (Genomsnitt för 19 länder)

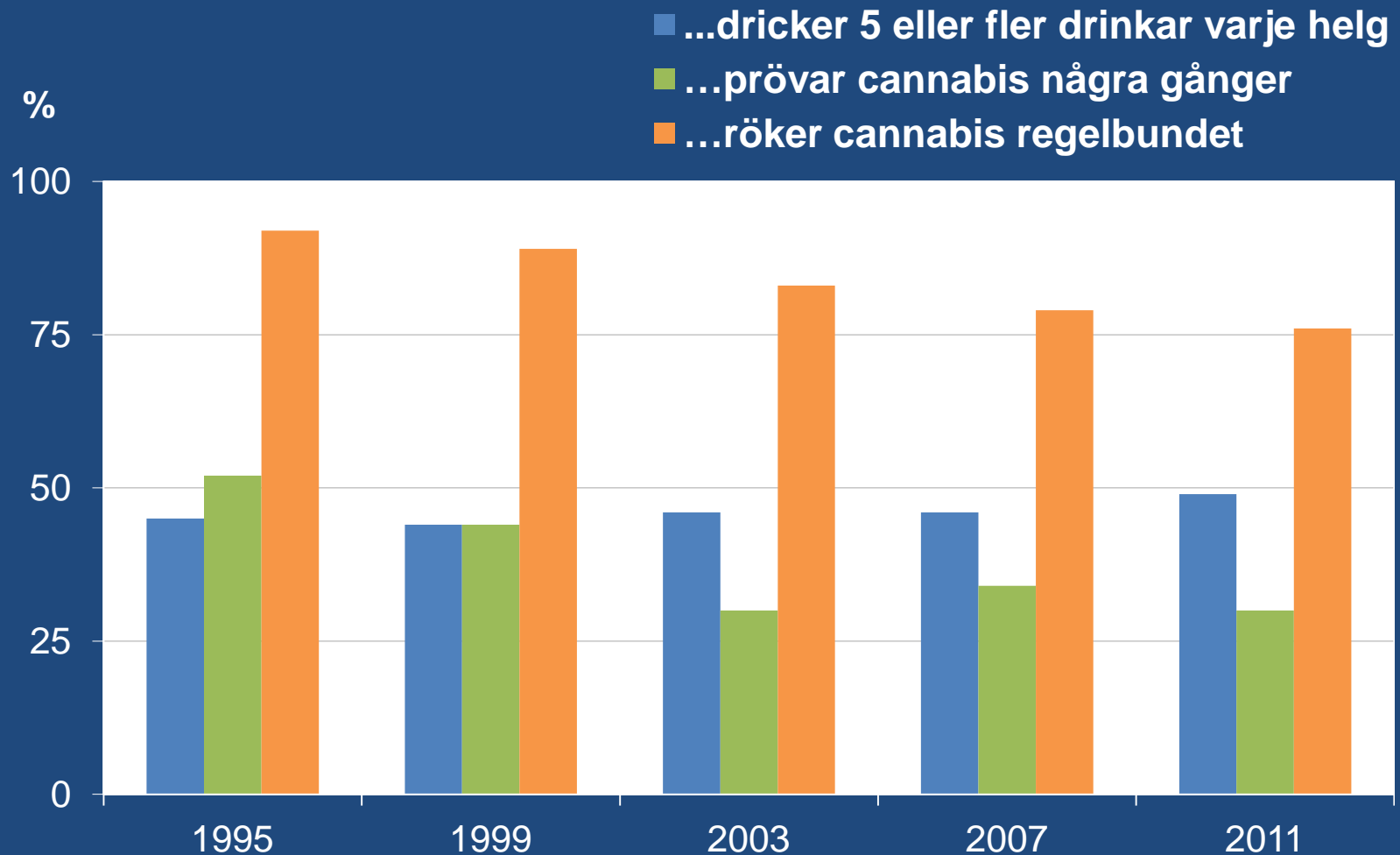
Använt cannabis. 2011. Procent

Använt cannabis efter kön. 2011. Procent.

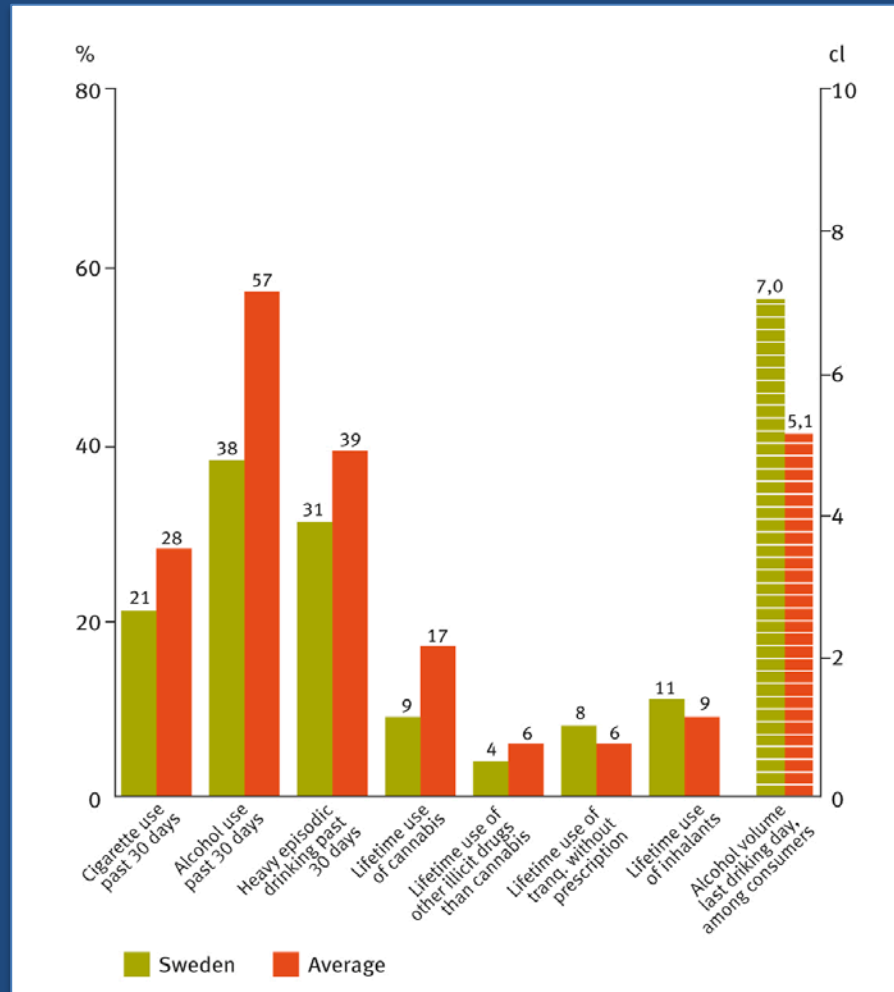
Andelen svenska ESPAD-elever som anser att det är stor risk att ta skada om man...

Skillnader – svenska ESPAD-elever

	Trend	
	2007	2011
Alkoholkvantitet (cl)	7,1	7,0
Alkohol, 30 dagar	44	38
Intensivkons, 30 dagar	37	31
Cigaretter, 30 dagar	21	21
Cannabis	7	9

Genomsnittet för samtliga ESPAD-länder respektive Sverige för åtta nyckelvariabler. ESPAD 2011.

Summering 1(2)

- Svenska elever dricker förhållandevis sällan...
... men i förhållandevis stora kvantiteter
- Sverige är enda land där flickor dricker som pojkar (frekvens, volym, intensivkonsumtion)
- Konsumtionskvantiteterna är högst i Norden
- Men låg konsumtionsfrekvens i Norden (ej Danmark)
- Andelen som druckit alkohol senaste 30 dagarna har sjunkit sedan 1995 i Sverige, oförändrat Europa

Summering 2(2)

- Svenska elever röker mindre än Europa-genomsnittet – minskningar över tid
- Svenska elever har prövat cannabis i hälften så stor omfattning jämfört med Europa-genomsnittet
- Andelen som prövat cannabis i ESPAD-länderna ökade t.o.m. 2003, viss nedgång 2007/2011
- Länder i vilka flest elever har erfarenhet av cannabis återfinns fortfarande i västra Europa
- En jämförelse av 8 nyckelvariabler visar på relativt återhållna drogvanor bland de svenska eleverna

Mer information finns på
www.espad.org (kl 11.00)

Ulf Guttormsson
ulf.guttormsson@can.se

Björn Hibell
bjorn.hibell@can.se

31 maj 2011